

Vážená kolegyně, vážený kolego,

obracíme se na Vás s prosbou o vyplnění následujícího dotazníku. Tento dotazník pokládá závažné otázky týkající se hodnotových orientací vysokoškoláků. Je součástí výzkumu hodnotových orientací v naší společnosti. V současnosti jsou takto dotazovány stovky studentů prvních ročníků z dvanácti fakult České republiky. Jde o výzkum anonymní. Jenom pravdivé a vážně myšlené odpovědi mají smysl.

Přečtěte si nejprve znění dotazníku tak, abyste všichni rozuměli položeným otázkám shodně. Kdybyste měl/a nějaké pochybnosti o tom jak otázkám či způsobům odpovědi porozumět, zeptejte se toho, kdo Vám dotazníky rozdál.

Věříme, že Vás tento dotazník zaujme. Věříme, že se mu budete věnovat s vážností a budete odpovídat pravdivě a co nejpřesněji. Bez Vašich odpovědí není možné zkoumaný problém poznat.

Děkujeme za spolupráci!

Za řešitelský tým Centra sociálních a ekonomických strategií při Fakultě sociálních věd UK

Libor Prudký

1. Nejprve Vám předložíme několik skutečností. Prosím, posuďte každou z nich, jak je ve Vašem životě důležitá?

(Zakroužkujte v každém řádku příslušné číslo podle míry důležitosti ve Vašem životě. Platí, že 1 = velmi důležitá; 2 = dost důležitá; 3 = ne příliš důležitá; 4 = vůbec nedůležitá)

1.A	Práce	1	2	3	4
1.B	Rodina	1	2	3	4
1.C	Přátelé a známí	1	2	3	4
1.D	Volný čas	1	2	3	4
1.E	Politika	1	2	3	4
1.F	Náboženství	1	2	3	4

2. Můžete říci, kde nacházíte zdroje vašeho vnitřního klidu, kde nacházíte pohodu, klid, jistotu?

(Zakroužkujte jednu z předepsaných možností odpovědí)

- a. Doma s rodinou
- b. Při práci
- c. Na dovolené, při sportování
- d. S přáteli
- e. V kostele
- f. Při rozjímání o víře
- g. Sám bez lidí
- h. Při zábavě
- i. Ve vztahu s partnerkou/partnerem
- j. Při pomoci jiným, při práci pro veřejné účely
- k. Při nakupování
- l. Nemám žádný takový zdroj klidu
- m. Jinde, jinak, jak:

3. Ve svém dětství jste musel/a

(Vyberte jednu z možností)

- a. stále pomáhat při práci v domácnosti či v hospodářství

- b. občas pomáhat při domácích pracích
- c. pomáhal/a jsem při domácích pracích jen když se mi chtělo
- d. nepomáhal/a jsem při domácích pracích téměř vůbec

4. Pro tvorbu Vašich názorů, postojů a hodnot měly ve Vašem dosavadním životě nepochybně význam různé okolnosti. Mohl/a byste se pokusit zhodnotit jejich váhu?

(Vyberte odpověď v každém řádku. Platí, že: 1 = rozhodující význam; 2 = nepominutelný význam; 3 = malý význam; 9 = nevím)

		1	2	3	9
4.1	Moje rodina				
4.2	Mí spolužáci				
4.3	Mí učitelé				
4.4	Mí přátelé				
4.5	Četba, umění, kultura				
4.6	Televize, rozhlas				
4.7	Politické události				
4.8	Moje zájmová aktivita				
4.9	Mé lásky				
4.10	Já sám/sama				
4.11	Něco jiného, co:				

5. Existuje někdo, kdo pro Vás představuje určitý vzor? Komu byste se chtěl/a podobat?

(Napište prosím zda ano či ne a pokud ano, jaké jsou charakteristiky této osobnosti. Případně i napište kdo to je.)

6. Na jaké střední škole jste maturoval/a?

(Zaškrtněte jednu z předložených možností, tj. druh školy, na které jste maturoval/a)

- a. na osmiletém gymnáziu - denní studium
- b. na jiném gymnáziu - denní studium
- c. na střední odborné škole typu průmyslová škola - denní studium
- d. na střední odborné škole typu ne-průmyslová škola (např. ekonomická, sociálně - právní, zdravotní atp.) - denní studium
- e. na integrované střední škole s maturitou - denní studium
- f. na střední škole jsem studoval/a dálkově (večerně). Šlo konkrétně o školu:
- g. na jiné škole, a to:

7. Nyní Vám přečtu několik výroků, které se budou týkat vývoje české společnosti. U každého z nich označte, do jaké míry s ním souhlasíte nebo nesouhlasíte?

(Vyberte odpověď v každém řádku. Platí, že: 1 = rozhodně souhlasím, 2 = spíše souhlasím, 3 = spíše nesouhlasím, 4 = rozhodně nesouhlasím, 9 = nevím)

Výrok	1	2	3	4	9
a. Naše společnost se mění tak rychle, že to člověk ani nestačí sledovat					

b. Věda a technika jsou spíš příčinou našich problémů, než jejich řešením					
c. Vývoj naší společnosti se dostal mimo kontrolu řídicích orgánů					
d. Další ekonomický růst v naší zemi nebude ohrožovat přírodu					
e. Život v dnešní společnosti je pro běžného občana příliš složitý a těžko zvladatelný					
f. Hrozí nám, že naši zemi ovládne malá skupinka politiků podplacených velkými firmami					
g. Nikdo neví, kam ta naše společnost vlastně směřuje					
h. Vývoj naší společnosti je stejně dávno předurčen zájmy světových mocností					

8. Jakými zásadami by se měla řídit společnost, v níž byste chtěl(a) žít Vy? Přečtěte si několik dvojic takovýchto zásad a u každé dvojice vyberte, které zásadě dáváte přednost. (Vyberte jednu odpověď v každém řádku.)

	rozhodně první	spíše první	spíše druhý	rozhodně druhý	Nevím 9	
a) zaměřit se na co nejvyšší ekonomický výkon						- zaměřit se na poklidný život, nehonit se
b) upřednostňovat dodržování tradic						- upřednostňovat modernizační změny
c) rozhodovat spíše podle odborníků						- rozhodovat spíše podle názorů veřejnosti
d) usilovat o co největší technickou vyspělost						- usilovat hlavně o duchovní rozvoj
e) vnášet především řád do života						- dávat lidem co největší volnost
f) dbát hlavně o rozvoj vynikajících talentů						- dbát hlavně o rovnoměrný rozvoj všech

Rozhodně první = 1, spíše první = 2, spíše druhý = 3, rozhodně druhý = 4

9. Jaký je Váš názor na následující výroky?

(Vyberte jednu odpověď v každém řádku. Máte k dispozici pět stupňů: 1 = s výrokem naprosto souhlasím; 5 = s výrokem naprosto nesouhlasím; ostatní tři stupně leží mezitím. 9 = nevím..)

	1	2	3	4	5	9
a. Kde je přísná autorita, tam je taky spravedlnost						
b. To nejdůležitější, co se děti musí naučit, je poslušnost						
c. Mluvit do něčeho a spolurozhodovat má člověk, až když tvrdou prací dosáhne určité pozice						
d. Není dobré mít tak velkou svobodu, jakou dnes mladí lidé mají						
e. Smysl života je v tom, aby člověk získal vážené pozice						
f. Jistota a blahobyt je důležitější než svoboda						
g. Povolání je tu v první řadě proto, aby zaručovalo pravidelný příjem						
h. Život si musíme udělat tak příjemný, jak je to jen možné						
i. Důležité je, aby byl člověk šťastný. Jak, to už je jeho věc.						
j. Každý musí své problémy řešit sám						
k. Cizinci by měli svůj životní styl trochu lépe přizpůsobit stylu příslušné země, kde nyní žijí						
l. Problémy občanů by měl řešit především stát a ne občané						
m. Cizinci by si svého životního partnera měli vybírat mezi lidmi ze své země						
n. Těm, kteří mají víc, by se mělo smět něco vzít a dát to těm, kteří to potřebují						
o. Rozdíly v příjmech by se měly zmenšit						
p. Kdybychom se všichni něčeho zřekli, nebyla by brzy žádná chudoba						
q. To nejdůležitější co se děti musí naučit, je umět se rozdělit						
r. Umět se rozdělit se nejlépe učí v rodině						
s. Bez rodiny se nedá naučit, jak se mají konflikty řešit						
t. Se smrtí vše končí						
u. Doufám, že po smrti existuje další život						

v. Nejlepší je žít v klidu, příliš nevybočovat z řady, aby se člověk nedostal do zbytečných problémů						
w. Život má smysl, protože existuje Bůh						
x. Smysl života je pokusit se získat to nejlepší						
y. Nevím, proč člověk žije						

10. Proč jsou u nás lidé, kteří žijí v nouzi? Který z následujících důvodů takové situace považujete za nejdůležitější?

(Vyberte jednu z předepsaných odpovědí)

1. protože mají smůlu
2. z lenosti a nedostatku pevné vůle
3. protože je v naší společnosti bezpráví
4. nevyhnutelně to patří k pokroku
5. žádný z těchto důvodů
6. nevím

11. Modernizace společnosti přináší i negativní důsledky. Jste pro modernizaci i kdyby vedla...

(V každém řádku vyberte jednu odpověď)

	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne	Nevím
a. k potřebě časté rekvalifikace					
b. ke zvýšení nezaměstnanosti					
c. ke stěhování lidí za prací					
d. k silné vlně přistěhovalectví z východu					
e. ke zvýšení pracovního tempa					
f. k vytlačování některých skupin lidí na okraj společnosti					

12. Zde je seznam věcí, o nichž si někteří lidé myslí, že jsou nutné pro úspěšné manželství. Prosím, uveďte pro každou z nich, zda ji považujete za velmi důležitou, spíše důležitou nebo nepříliš důležitou pro úspěšné manželství.

(Vyberte jednu odpověď v každém řádku. Platí, že 1 = velmi důležité; 2 = spíše důležité; 3 = nepříliš důležité; 9 = nevím)

	1	2	3	9
a. Věrnost				
b. Přiměřený příjem				
c. Stejný sociální původ				
d. Vzájemná úcta a uznání				
e. Společné náboženské přesvědčení				
f. Dobré bydlení				
g. Shoda názorů na politiku				
h. Porozumění a snášenlivost				
i. Oddělené bydlení od rodičů partnera				
j. Dobré sexuální soužití				
k. Dělbá domácích prací				
l. Děti				
m. Ochota diskutovat o problémech, které mezi manžely vyvstávají				
n. Společné záliby a zájmy				
o. Stejný etnický (národnostní) původ				
p. Něco jiného, co:				

13. Teď Vám předkládáme dva výroky, které lidé někdy používají, když hovoří o dobru a zlu. Který z nich je bližší Vašemu stanovisku?

- A. Existují naprosto jasná hlediska k určení toho, co je dobro a zlo. To platí vždy pro každého, bez ohledu na okolnosti.
- B. Nikdy neexistují naprosto jasná hlediska k určení toho, co je dobro a co zlo. To, co je dobro a co zlo, závisí pouze na okolnostech v danou chvíli.

(Vyberte **jednu** z předepsaných odpovědí)

- 1: souhlasím s výrokem A;
 2: souhlasím s výrokem B;
 3: nesouhlasím ani s jedním z nich

14. Dnes se dozvídáme mnoho o světě. Uvedeme několik názorů. U každého z nich vyberte, zda s ním...

1 = naprosto souhlasíte; 2 = spíše souhlasíte; 3 = částečně souhlasíte, částečně nesouhlasíte; 4 = spíše nesouhlasíte; 5 = naprosto nesouhlasíte; 9 = nevím

		1	2	3	4	5	9
a.	Žijeme ve zkaženém světě						
b.	Musíme se starat o své vlastní štěstí a ne o svět						
c.	Kdo chce svět zlepšit, musí ho nejdřív přijmout takový, jaký je						
d.	V našem světě je stejně dobra i zla						
e.	To nejlepší, co se dá udělat, je se světu přizpůsobit						
f.	Svět byl vždy místem hříchu						
g.	Znovu by měl být nastolen řád a pořádek z doby před rokem 1989						
h.	Dříve, než se lidé začnou starat o svět, měli by zlepšit sami sebe						
i.	Náš svět je plný úžasných nových možností						
j.	Stát je povinen, aby v našem světě vytvářel řád						
k.	Závisí na nás samých, jaký je svět, ve kterém žijeme						
l.	Štěstí a spokojenost se nemá očekávat na tomto světě, nýbrž na onom						

15. Lidé uvažují o životě rozdílně. Uveďte prosím ke každé z následujících výpovědí, zda s ní...

1 = naprosto souhlasíte; 2 = spíše souhlasíte; 3 = částečně nesouhlasíte, částečně souhlasíte; 4 = spíše nesouhlasíte; 5 = naprosto nesouhlasíte; 9 = nevím

		1	2	3	4	5	9
a.	Člověk může sotva co změnit na průběhu vlastního života						
b.	Život má pro mě smysl, protože existuje Bůh						
c.	V mých očích neslouží život žádnému zvláštnímu účelu						
d.	Život má jen ten smysl, který mu sami dáme						
e.	Určujeme si sami náš vlastní osud						

16. Někteří lidé mají pocit úplně svobodného rozhodování a kontroly nad svým životem a jiní mají pocit, že svůj život ovlivňovat nemohou, ať dělají co dělají. Prosím Vás, vyjádřete se na následující škále, nakolik podle Vás můžete ovlivňovat svůj život.

(Zaškrtněte **jeden sloupeček z deseti.**)

1 vůbec ne	2	3	4	5	6	7	8	9	10 plně

17. Mohl(a) byste říci, podle svých životních zkušeností, že většině lidí je možno důvěřovat, nebo že člověk musí být ve styku s ostatními velmi opatrný?

(Vyberte **jednu** z předepsaných možností.)

- a. většině lidí je možné důvěřovat
 b. člověk musí být ve styku s ostatními velmi opatrný
 c. nevím

18. Jaký z následujících výroků popisuje nejlépe Váš vlastní názor, mínění, smýšlení?

(Vyberte jednu z možných odpovědí)

1. nevěřím v Boha
2. nevím, zda Bůh existuje a nevěřím, že o tom můžeme získat jistotu
3. nevěřím v zosobněného, ztělesněného Boha, ale věřím na vyšší moc
4. někdy věřím v Boha, někdy ne
5. věřím v Boha, přestože mám své pochybnosti
6. vím, že Bůh existuje, nemám o tom žádné pochybnosti

19. Během Vašeho dětství a dospívání jste většinou bydlel/a

(Vyberte jednu z možností)

1. v obci do 2 tisíc obyvatel
2. v obci mezi 2 až 5 tisíci obyvatel
3. v obci mezi 5 až 20 tisíci obyvatel
4. v obci mezi 20 až 50 tisíci obyvatel
5. v obci mezi 50 až 100 tisíci obyvatel
6. v obci nad 100 tisíc obyvatel
7. v Praze
8. jiná situace, jaká:

20. Během svého dosavadního života jste pobýval/a v rodině, kterou tvořili

(Vyberte jednu z možností)

1. po celou dobu oba vlastní rodiče
2. po většinu této doby oba vlastní rodiče
3. po většinu doby či stále oba rodiči, z nich byl ale jen jeden vlastní
4. převážně jen jeden z rodičů
5. převážně či po celou dobu bez rodičů
6. jiná situace, jaká:

21. Během Vašeho dosavadního života jste většinou bydlel/a

(Vyberte jednu z možností)

1. v činžovním domě na sídlišti
2. v činžovním domě mimo sídliště
3. v rodinném domku, vilce, vile
4. jinak, jak:

22. Hlásil/a jste se na tuto fakultu rozhodnut/a, že ji chcete studovat, nebo to bylo jinak?

(Vyberte jednu možnost.)

1. ano, chtěl/a jsem studovat právě na této fakultě
2. spíše ano, chtěl/a jsem studovat na fakultě tohoto zaměření
3. ani tak, ani tak: nebyl/a jsem si jist/a na jaké fakultě chci studovat
4. spíše ne, chtěl/a jsem studovat na jiné fakultě, ale tam jsem se nedostal/a
5. rozhodně ne, chtěl/a jsem studovat něco zcela jiného, ale tam jsem se nedostal/a
6. jiná situace, jaká:

23. Můžete se obrátit na některého z rodičů (či oba) se svými osobními starostmi či intimními problémy a otázkami?

(Vyberte jednu možnost)

1. ano a vím, že mě vyslechnou a poradí mi
2. ano, ale jejich rady musím „filtrvat“
3. jen výjimečně a otázky nemohu formulovat přímo
4. skoro vůbec to nepřichází v úvahu
5. rozhodně ne

24. Prosím, uveďte u každého z následujících výroků, zda dané jednání (skutečnost) je vždy ospravedlnitelné, nebo není nikdy ospravedlnitelné, nebo něco mezi tím.

(Vyberte jednu odpověď v každém řádku. Použijte stupnici, kde 1 = nikdy není přijatelné; 10 = je přijatelné vždy.)

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a.	Požadovat státní podporu a nemít k ní oprávnění										
b.	Šít na daních, když je příležitost										
c.	Nasednout do auta, které patří někomu jinému, a z legrace s ním odjet										
d.	Užívat drogy, např. marihuanu nebo hašiš										
e.	Lhát ve vlastním zájmu										
f.	Jako ženatý/vdaná mít milostný poměr										
g.	Přijmout od někoho úplatek za výkon svých povinností										
h.	Homosexualita										
i.	Potrat										
j.	Rozvod										
k.	Euthanasie (ukončení života nevléčitelně nemocného)										
l.	Sebevražda										
m.	Vyhazování odpadků na veřejném místě										
n.	Řízení auta pod vlivem alkoholu										
o.	Politicky motivovaná vražda										
p.	Prostituce										
q.	Pohlavní styk pod právně povolenou věkovou hranicí										
r.	Vyhnout se placení jízdného ve veřejné dopravě										

25. A podobně to uveďte u každého z následujících výroků. Tedy zda je dané jednání (skutečnost) vždy ospravedlnitelné, nebo není nikdy ospravedlnitelné, nebo něco mezi tím.

(I zde vyberte jednu odpověď v každém řádku a použijte stupnici, kde 1 = nikdy není přijatelné; 10 = je přijatelné vždy.)

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
s.	Každodenní užívání alkoholu										
t.	Domácí násilí										
u.	Znásilnění										
v.	Národnostní či etnická nesnášenlivost										
w.	Vítězit nad jinými lidmi za každou cenu										
x.	Vynucování respektu ke kulturním odlišnostem Romů										

26. Který z těchto výroků je nejbliže Vašemu přesvědčení?

(Vyberte jednu z možností)

1. existuje Bůh jako osoba
2. existuje cosi jako duch nebo životní síla
3. skutečně nevím, co si mám myslet
4. skutečně si nemyslím, že existuje nějaký druh duchovní, božské nebo životní síly

27. Jaké je nejvyšší dosažené vzdělání Vašeho otce?

(Vyberte jednu z možností)

1. základní
2. základní s vyučením
3. střední odborné bez maturity

4. střední s maturitou
5. vysokoškolské či vyšší
6. jiná situace, jaká:

28. A jaké nejvyšší vzdělání dosáhla Vaše matka?

(Vyberte **jednu** z možností)

1. základní
2. základní s vyučením
3. střední odborné bez maturity
4. střední s maturitou
5. vysokoškolské či vyšší
6. jiná situace, jaká:

29. Poprosíme Vás o odpovědi na otázky týkající se vybavení domácnosti v níž žijete.

(I tady vyberte **jednu odpověď** v každém řádku podle toho, jak je vybavena domácnost, v níž žijete.)

Č.	vybavení domácnosti	v naší domácnosti toto		
		1. máme	2. nemůžeme si to dovolit	3. nemáme z jiného důvodu
1.	pokoj pro každého člena domácnosti			
2.	myčka na nádobí			
3.	počítač připojený na internet			
4.	automobil			
5.	DVD			
6.	vlastníme byt v osobním vlastnictví nebo rodinný dům			
7.	knihovna nejméně s 500 svazky			

30. Můžete prosím odhadnout, jaký byl v posledním měsíci celkový čistý příjem peněz v rodině v níž žijete?

(Odhadněte částku co nejpřesněji, alespoň v rozmezí jednoho tisíce korun)

31. Můžete prosím uvést jakými podíly se na financování Vašeho života během studia budou nejspíš podílet

(Vyberte odpovědi podle skutečnosti a pokuste se odhadnout podíly jednotlivých zdrojů financování Vašeho studia)

	Na financování mého života během studia se budou podílet	Odhad v %
1	Rodiče (včetně prarodičů nebo dalších členů nejbližší rodiny)	
2	Stát (sociální dávky, sirotčí důchod, apod.)	
3	Já sám/sama výdělků z práce a brigád	
4	Můj partner/partnerka	
5	Stipendium (od firmy, sportovní, regionální, apod.)	
6	Někdo jiný, kdo:	
7	Nevím	

32. V tomto městě bydlíte

(Vyberte **jednu** možnost)

1. na koleji
2. v podnájmu
3. u rodičů
4. u příbuzných
5. nebydlím tady, denně dojíždím
6. jinak, jak:

33. Narodil/a jste se v roce:.....

34. Jste

1. žena
2. muž

Ještě jednou děkujeme za spolupráci!

Toto prosím
nevyplňujte !

35.	faku lta	
36.	měst o	
37.	datu m	
Taza tel		